

Salem, Nykvarn, Trosa, Lekeberg och Knivsta – kommuner som lyckats

Varför blev det bättre med en egen kommun?

Här berättar ledande politiker från kommuner som frigjort sig.

Foto: Luxlucid

Salem

– Salem frigjorde sig från Botkyrka redan 1983. Före kommunindelningen var det många experter som gjorde dystra prognoser om att Salem skulle behöva höja kommunalskatten. Svaret på det blev att Salem sänkte skatten med en krona efter tre år!

Pionjäranda och engagemang i den nya kommunen

– Det sades också att Salem inte skulle ha tillräckligt med politiker för att sköta kommunen. Även

denna pessimistiska prognos kom på skam. Den nya kommunen ledde till en ”pionjäranda” och ett engagemang som var unikt. Det politiska landskapet förändrades drastiskt från Botkyrkatiden. Politikererna kände varandra bättre, sakfrågorna kom helt i centrum, partipolitiken med högljudd retorik kom i bakgrunden. Denna ”Salemanda” lever fortfarande kvar efter 30 år.

Efter några år tyckte även den kvarvarande delen av Botkyrka kommun att delningen varit bra för dem också.

Vad blev bättre och vad blev sämre?

– Närdemokratin blev bättre, ekonomin blev bättre, det politiska klimatet blev bättre, kontakten med kommuninvånarna blev bättre, det gick betydligt snabbare att gå från politisk tanke till beslut, planeringen och utvecklingen tog fart efter att ha stått helt stilla. Ärligt talat har jag svårt att se något som blev sämre!

– Det främsta exemplet är nog ekonomin och skattesänkningen. Några kanske tycker att vi politiker kommit för nära verksamheten och gärna lägger oss i

detaljer. Det kan så vara. Jag anser det vara en förbättring eftersom vi som bor här känner kommunen och vet vad som ”går hem” och fungerar. Det innebär också att vi kan se många praktiska lösningar, baserade på lokalkunskap, säger Lennart Kalderén.

Lennart Kalderén,
Salems kommun

Kommunalråd (M), Politisk aktiv för Salem i Botkyrka kommun 1977–82, därefter i Salems kommun.

Lekeberg

– Lekeberg ingick tidigare i Örebro kommun men demokratin fungerade dåligt i den stora kommunen. Till slut lyckades vi få till en folkomröstning i frågan om att bilda en egen kommun. Det blev en Ja-sida och en Nej-sida.

Nej-sidan körde med skrämselfargument.

– Ekonomin skulle bli sämre, allt skulle bli dyrare, servicen skulle bli sämre, kommunen skulle bli för

liten etc. Ja-sidan drev frågor om bättre demokrati, närhet till beslutsfattare och fler investeringar. Politikerna skulle ha större kunskap om de lokala förhållandena.

Folkomröstningen blev en storseger för Ja-sidan och 1 januari 1995 blev Lekeberg en egen kommun.

Hur blev det sedan?

– Det blev många stora satsningar; Ett torg med apotek, polis och systembolag. Fjärrvärme i centralorten Fjugesta efter bara några år. Flera äldreboenden byggdes, senare också en högstadieskola. Ingen av dessa investeringar hade varit på tal innan kommunen bildades. Skattepengarna stannade nu i Lekeberg.

– De som var emot att Lekeberg skulle bli egen kommun är nu lika engagerade som Ja-sidans företrädare i kommunen. Någon rörelse för återgång till Örebro har inte uppstått. Alla är överens om att allt som nu hänt i Lekeberg, det hade aldrig blivit av om vi varit kvar i Örebro kommun.

Foto: Kozley

Gerhard Olsson (C),
Lekebergs kommun

Ordförande i Ja-kommittén för egen kommun. Kommunstyrelseordförande i kommunen när den startade.

Foto: Trosa kommun

Trosa

– Trosa, Gnesta och Nyköping ”tvingades” 1974 samman till en storkommun. Sammanslagningen var inte särskilt populär i Trosa (och Vagnhärad). Visserligen fick vi en del förbättringar i infrastrukturen vad gäller ledningar, gator och diverse annat, t ex ett badhus. Men avståndet till kommunen, dess tjänstemän och framför allt politikerna upplevdes av många som alltmer besvärande. Känslan av att bo i periferin av storkommunen Nyköping var allmän, en önskan att bryta sig loss uppstod och 1992 blev Trosa en egen kommun.

Medborgarna kom i centrum

– Jag anser att allt blev bättre. Det som framför allt innebar en förändring var att medborgarna kom i centrum på ett annat sätt än tidigare. Närheten till kommunledning och förvaltningar har blivit lyckad. Och jag vill påstå att knappast någon Trosabo önskar sig tillbaka till Nyköping.

Rolf Hugert (M), Trosa kommun
Tidigare kommunfullmäktiges ordförande, nu vice ordförande i revisionen.

Nykvarn

Nykvarns kommun bildades 1999 efter en delning från Södertälje kommun. Kommunen har cirka 9 500 invånare.

Kan nu fokusera på det bästa för Nykvarnsborna

– De stora fördelarna som jag ser efter kommunindelningen är närheten till besluten och framför allt att

Foto: Nykvarns kommun

vi kan fokusera på det som är bäst för Nykvarn och Nykvarnsborna.

– Inför valet om kommunindelningen var många skeptiska till att vi skulle kunna fungera som egen kommun men idag hör jag inte någon som vill gå tillbaka till att vara en liten del av en storkommun.

Peter Nyman (Nykvarns-partiet), Nykvarns kommun
Ordförande Nykvarnspartiet – ”Nykvarns största parti”

Foto: Knivsta kommun

Knivsta

– I april 2001 sa regeringen ja till att låta Knivsta bli en egen kommun. Kommundelningen har inneburit ett lyft för den lokala demokratin i Knivsta. När vi var en del av Uppsala var det inte många som visste vilka som satt i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Idag är vi välkända för många invånare och får frågor och synpunkter från allmänheten nästan varje vecka.

– Men det bästa med kommundelningen är att invånarna i Knivsta nu själva får avgöra vilken politisk majoritet som ska styra kommunen. Jag träffar nästan ingen som vill tillbaka till den tid när vi var en sovande kommundel i Uppsala.

En av de snabbast växande kommunerna i Sverige

– Sedan vi blev egen kommun har vårt invånarantal ökat med nära 3 500, från 12 500 till snart 16 000 in-

vånare. Vi är en av de snabbast växande kommunerna i hela Sverige. Så hade det inte blivit om vi varit kvar i Uppsala kommun.

Lennart Lundberg, Knivsta.nu, Knivsta kommun

Vice ordförande i Kommunstyrelsen, gruppledare i lokala partiet Knivsta.nu.

Kampanjledare och ordförande för Föreningen Knivsta 2000 som drev fram kommundelningen.